

I T A L I A.

scoporum dignitas. Numerus horum aliis atque aliis temporibus varius fuit. Cognomen Cardinalium primo sortiti sunt Presbyteri, postea Diaconi, & novissime omnium Episcopi. Dicti autem sunt Cardinales, quasi inter illos Clericorum ordines principales. Hodie numerus eorum excrevit ad LXXII, quem & augere & minuere in arbitrio Pontificis est. Habet quoque passim Italia Archiepiscopos suos, & horum suffraganeos Episcopos, quos ita per regiones distinguas. Genuensis Archiepiscopus Suffraganeos habet VI. Florentinus in Etruria XXIII. Pisanus partim in Etruria, partim extra Italiam in Corsica positos V. Senensis III. Pontifex Maximus in Latio vel Campania maritima X. Firmianus in Piceno XVI. Amalphitanus in Campania IV. Beneventanus ibidem XXXI. Capuanus ibidem IX, præter Casinensem nulli subiectum. Neapolitanus ibidem V, præter exemptum Aversanum. Salernitanus ibidem VII, præter exemptum Ravellensem. Surrentinus IV. Rhegiensis apud Brutios XIII. Consentinus in magna Græcia Marturanensem, præter exemptos in eadem diocesi Divi Marci, & Melitensem Episcopos. Materanus ibidem V. Rossanensis ibidem nullos habet Suffraganeos, sed exemptus in eadem diocesi est Bisignanensis. Sanseverinus ibidem V. Tarentinus ibidem II. Lancianus in Aprutio regius est Archiepiscopus, nullosque sub se habet Suffraganeos. Theatensis ibidem IV. Sipontinus in Apulia Daunia Melphensem, exemptos vero IV. Barenfis in Apulia Peucetia XII. Cannosanus VI. Tranensis ibidem III. Brundisius in Salentinis, cui Ocrensis unitus est, Ostunensem. Hydruntinus ibidem V, & juxta exemptum Nertonensem. Ravennas in Flaminia XVI. Mediolanensis in Langbardia Transpadana XX, præter exemptos Ferrariensem & Papiensem. Aquilejensis Patriarcha XIX. Gradenfis ibidem VI. Taurinensis in Pedemontio III. Atque ita quidem se habet in Italia Gubernatio Ecclesiastica, quæ eadem forma parique instituto etiam extra Italiam in magna hodie orbis terrarum parte viget.

DIVISIO VETVS.

Italiam aliter Veteres, aliter hodierni scriptores dividunt. Nobis quanquam propositum sit recentem divisionem accuratius exequi, tamen, cum & Antiquitatis studia summopere veneremur, & ad Romanæ historiæ ac Latinorum Græcorumque scriptorum intelligentiam non parum faciat regionum Italiae & populorum juxta eas vetus distinctio, non ingratis nec inutilem lectori operam nos præstituros arbitramur, si ab ea ordiamur. Cato eam dividit in partes tres. Plinius lib. 3 Natur. Histor. cap. 5, & sequentibus, Italiae divisionem recenset à Divo Augusto Imperatore factam in XI regiones. Sunt autem hæc:

I Latium Vetus Novumque & Campania.

II Picentes.

III Lucani, Bruttii, Salentini, Apuli.

IV Frentani, Marrucini, Peligni, Marfi, Vestini, Samnites & Sabini.

V Picenum.

VI Umbri.

VII Etruria.

VIII Gallia Cispadana.

IX Ligures.

X Venetia, Carni, Iapyges, Istri.

XI Gallia Transpadana.

Strabo Italiam in VIII partitur regiones, Venetiam (quæ, Liguriam, Picenum, Lucaniam, Tusciam, Romam, Latium aliis) Campaniam, Apuliam. Sextus Rufus Italiam à Trajano Adriano Augusto Imperatore divisam esse refert in XVII provincias vel dioceses. quam divisionem secutus est Imp. Cæs. Fl. Constantinus Max. Augustus. Ptolemæus eandem non in regiones sed in populos XLV distribuit. Nos eam divisionem maxime sequemur, quæ sub primis Romanorum Imperatoribus fuit. Postquam Gallorum inter Oceanum, Rhenum, Alpes, Internum mare & Pyrenæos montes incolentium, ingens multitudo, variæque nationes trans Alpes profectæ, eam Italiae partem obsederunt, quæ inter Alpes & Apenninum ad Æsim usque flumen, prope Anconam porrecta est; GALLIA hæc Romanis dicta est ITALICA: item Gallia citerior & Cisalpina, item Gallia Circumpadana, & Togata à toga Romana, quia vestitum ritusque Romanorum assumpserat: quum trans Alpes ulterior Gallia diceretur Comata, à coma seu casarie, quam incolæ ejus alebant: pars autem Transalpinæ Gallia à braccis, fœmorum tegumento, Braccata; quæ eadem Narbonensis provincia. Sed sub eadem Gallia Togatæ provincia comprehendebantur etiam alii populi; ut ad mare inferum, Ligures; ad Superum, Veneti, Carni, Histri; in Alpibus, Taurini, Salassi, Lepontii, Euganii: & qui postea provinciam per se una cum Transalpinis populis, Vindelicis atque Noricis conficiebant, Rhæti. Post Galliam Togatam primi sequebantur sub Apennino Etrusci, sive Tusci: ultra hos ad utrumque Apennini latus Umbri. Infra hos Sabini ac Latini, Æqui, Volsci atque Hernici. Iuxta Umbros ad mare Superum erant Picentes; dein Marrucini, Vestini, Frentani, Peligni, Marfi: ultra hos in Mediterraneo Samnites & Hirpini: infra Samnites ad mare Inferum Campani; mox Picentini. Frentanis Hirpinisque jungebantur Apuli. inde Calabri & Salentini lævum Italiae cornu insidebant. Sub Apulis erant Lucani, ad utrumque mare. Sub his in dextro cornu & extimo Italiae angulo erant Bruttii.

Pleniorem harum regionum descriptionem qui desiderat, & quales illæ olim fuerint, quibus limitibus distinctæ, quibus oppidis insignes, qui fluminum tractus, vallium, lacuum, fontium